

koncentrationerne af kvælstofoxider og partikler, mens koncentrationerne af svovldioxid vil falde«. Sådanne modstridende tilkendegivelser fra officielt hold vil kunne undgås ved gennemførelsen af dette forslag.

Økonomi

I en OECD-rapport fra 1981, »The cost and benefits of sulphur oxide control«, blev det undersøgt, om omkostningerne ved reduktion af svovlemissioner i Europa stod i rimeligt forhold til besparelserne i skadevirkninger. Som kriterier, der kan anvendes for at opgøre skadernes pengeværdi, anføres følgende:

1. Direkte skader og formindsket produktion, f.eks. skader på fiskeri, skovbrug, afgrøder og korrosion.

2. Udbedring af skader og erstatning, f.eks. hospitalsophold, lægeudgifter og kalkningsudgifter til søer.

3. Samfundets investeringer i forebyggende foranstaltninger og miljøbeskyttelse.

Det konkluderes i rapporten, at omkostninger og gevinster balancerer, selv om man ikke indregner de mindskede skader på uerstattelige værdier som kunstværker.

Det hævdes imidlertid ofte, senest i ELSAMs afsvovlingsrapport fra september 1982, at der ikke er noget tungtvejende økonomisk incitament til at indføre røggasafsvovling på danske kraftværker. Det hævdes altså, at OECD-resultaterne ikke kan overføres på danske forhold. I det følgende er derfor foretaget et økonomisk skøn over ELSAMs eget eksempel, d.v.s. omkostninger og nytte forbundet med en 85 pct. afsvovlings af de danske elværkers røggasser. Dette svarer til en reduktion i svovlemissionen i Danmark på 108.000 t svovl. De tilsvarende tal kan da beregnes ud fra OECD-rapporten, idet det af tabel 4.4 fremgår, hvilke reduktioner i svovldioxidemissionen der er anvendt i eksemplerne, samt hvorledes effekterne er fordelt på Danmark og andre lande. Alle priser er i 1982-kroner.

Den samlede udgift til afsvovlingsanlæg skønnes (ELSAM) til 4 milliarder, således at forrentning og afdrag på dette beløb sammen med driftsudgifter vil andrage 1 milliard om året med det nuværende svovlindhold i brændslet. (Skønnet over anlægsudgifterne er baseret på en installeret effekt på 8000 MW i 1990, men bør til sammenligning med udgifter i 1982 reduceres til den nu installerede effekt på ca. 7000 MW, hvor anlægsudgifterne kun er 3,5 milliarder. Dette ændrer ikke

ved størrelsesordenen af udgifterne til drift). Hvis denne udgift pålægges forbrugerne ved øgede elafgifter, vil det betyde en meget beskedent forøgelse af prisen pr. kW-time på 2-3 øre, hvilket kan sammenlignes med, at NESA for kort tid siden nedsatte prisen fra 79 til 72 øre i Nordsjælland.

Disse driftsudgifter skal sammenlignes med de årlige besparelser. Korrosionsskaderne kan opgøres til 175-225 millioner kr. for metaller og malede genstandes vedkommende (ELSAM). Skaderne på kulturværdier kan som et minimum måles ved de omkostninger, samfundet er villig til at anvende på restaureringer, men hertil kommer, at det oprindelige objekt naturligvis aldrig helt kan erstattes. Da restaureringer kan løbe op i millioner af kroner blot for enkelte ting, kan man ikke give pålidelige skøn over disse skaders pengeværdi.

Afgrødeskader og skader på landbrug kan (for elværkernes del) opgøres til 20-40 millioner kr. (OECD, tabel 8.5). Den øvre grænse afhænger af størrelsen af synergistiske effekter af NOx og SOx, d.v.s. i hvilket omfang de forstærker hinandens virkninger. Skader på søer og skove er omtalt ovenfor, men er ikke tilgængelige for økonomiske overslag. Det samme gælder fiskeri og ødelæggelse af rekreative og videnskabelige værdier i naturen som f.eks. lobeliasøerne i Jylland.

En nedsættelse af mængden af SOx i atmosfæren vil føre til mindre sygelighed. Dette giver gevinster både i form af flere arbejdsdage og færre udgifter til læge og hospitalsophold. Baseret på danske tal beregnes (OECD, tabel 9.5) en besparelse på i alt 25 millioner dollars eller ca. 200 millioner kroner. Skønt usikkerheden på dette skøn er stor (40-800 millioner kroner) er det ifølge rapporten »indlysende, at det store interval for skønnet angiver de økonomiske goder, der kunne opnås ved kontrol af svovlforureningen«. I rapporten beregnes også (tabel 9.4), at den gennemsnitlige levealder vil vokse med 25 dage pr. dansker eller omregnet, at der vil dø ca. 175 danskere færre om året. Ifølge den svenske nærförläggningutredning (SOU 1974:56) kan den samfundsmæssige værdi heraf opgøres til ca. 175 millioner kr. idet det antages, at hver af disse 175 danskere gennemsnitligt mister 20 leveår ved en for tidlig død. Også på dette tal er usikkerheden stor (35-875 millioner) men det indikerer klart størrelsesordenen.

Nedfaldet af SOx i Sverige falder kun med godt 3 pct. af det nuværende totale nedfald (15.000 t i forhold til 480.000 t), men den reelle betydning er større. På grund af Danmarks beliggenhed og de fremherskende vindretninger vil langt størstedelen af forbedringen nemlig ske i Sydsverige, hvor de